

Skoordynowana Europejska Sieć Dobrostanu Zwierząt (EUWeINet)

Streszczenie wykonawcze

Tytuł

Streszczenie realizacji projektu **Skoordynowana Europejska Sieć Dobrostanu Zwierząt (EUWeINet)**

Autorzy

Isabelle Veissier, Inra

Marek Spinka, IASP

Bettina Bock, WU

Xavier Manteca, UAB

Harry Blokhuis, SLU

Tłumaczenie z języka angielskiego: Jacek Nowicki

Data: 22 Grudzień 2013

Projekt EUWelNet wskazuje drogę w kierunku Europejskiej Sieci Ośrodków Referencyjnych ds. Dobrostanu Zwierząt

Kontekst

Powstanie Europejskiego Centrum ochrony i dobrostanu zwierząt zostało po raz pierwszy zasugerowane we Wspólnotowym Planie Działań Dotyczącym Ochrony i Dobrostanu Zwierząt 2006-2010¹. Pomysł został opracowany w raporcie Komisji Europejskiej w 2009 r.². Towarzyszyła temu ocena skutków³, w którym Komisja zaproponowała Europejską Sieć Ośrodków Referencyjnych ds. Ochrony i Dobrostanu Zwierząt (ENRC) w oparciu o istniejące zasoby. Parlament Europejski⁴ uznał, że europejska skoordynowana sieć dobrostanu zwierząt powinna zostać ustanowiona w ramach istniejących instytucji członkowskich UE lub Państw Członkowskich i że sieć powinna wyznaczyć jedną instytucję jako organ koordynujący.

W 2013 r. Komisja przyjęła wniosek w sprawie kontroli urzędowych⁵, w którym określono, że "ośrodki referencyjne dobrostanu zwierząt" powinny wspierać działania Komisji i Państw Członkowskich w odniesieniu do stosowania przepisów określających wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt.

Do planowanych zadań tych ośrodków należeć będzie:

- dostarczanie ekspertyz naukowych i technicznych (np. związanych ze szczegółowymi przepisami lub rozwojem i stosowaniem wskaźników dobrostanu zwierząt);
- rozwój metod oceny i poprawy dobrostanu zwierząt wykorzystywanych do celów komercyjnych lub naukowych;
- prowadzenie szkoleń dla krajowych pracowników naukowych należących do personelu pomocniczego, personelu odpowiednich organów i ekspertów z krajów trzecich;
- upowszechnianie wyników badań i innowacji technicznych oraz współpraca z ośrodkami badawczymi UE w dziedzinach wchodzących w zakres ich misji.

Zadania te są bardzo podobne do tych które zostały zaproponowane w strategii UE w zakresie dobrostanu zwierząt na lata 2012-2015⁶. Jednak dokument ten szczegółowo nie opisuje i nie definiuje struktury koordynacyjnej dla ośrodków referencyjnych ds. dobrostanu zwierząt.

W marcu 2010 r. Komisja opublikowała zaproszenie do składania wniosków (SANCO 2012/10293) w celu poznania możliwości sieci, której utworzenie miałyby mieć na celu

¹ Community Action Plan on the Protection and Welfare of Animals 2006-2010 (COM(2006) 13)

² Options for animal welfare labelling and the establishment of a European Network of Reference Centres for the protection and welfare of animals. COM (2009) 584 final.

³ Commission staff working document impact assessment report SEC(2009)1432.

⁴ European Parliament on evaluation and assessment of the Animal Welfare Action Plan 2006-2010 (2009/2202(INI)).

⁵ COM(2013) 265 final

⁶ COM(2012) 6 final

poprawę wdrażania prawodawstwa UE w zakresie dobrostanu zwierząt poprzez odpowiednie strategie wiedzy.

Grant przyznano zespołowi EUWelNet, który prowadził projekt w roku 2013.

Cele EUWelNet

EUWelNet zbadał możliwości dotyczące zasobów skoordynowanej sieci i wyznaczył cztery podstawowe cele:

1. Ustanowić konsorcjum i koordynować badania pilotażowe;
2. Zidentyfikować tzw. czynniki limitujące/trudności w stosowaniu przepisów UE w zakresie dobrostanu zwierząt;
3. Opracować i przetestować strategie wiedzy;
4. Przeprowadzić nadrzędną analizę i sformułować zalecenia dotyczące wykonalności i warunków dla sieci europejskiej.

Podejście

EUWelNet stworzył konsorcjum **szesnastu uniwersytetów i dziesięciu instytutów badawczych i technicznych z szesnastu Państw Członkowskich UE**. Wszyscy partnerzy posiadali rozległą wiedzę naukową z odpowiednich i uzupełniających się dyscyplin (etologii, weterynarii, produkcji zwierzęcej, socjologii, itd.), doświadczenie w transferze wiedzy, edukacji, dialogu nauka-społeczeństwo i posiadali doświadczenie w skutecznej współpracy.

Jako przykłady wybrano trzy akty prawne UE i skoncentrowano się na nich w projekcie:

- Dyrektywa Rady 2008/120/WE z dnia 18 grudnia 2008 r. ustanawiająca minimalne normy **ochrony świń** („dyrektywa dotycząca świń”)
- Dyrektywa Rady 2007/43/WE z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie ustanowienia minimalnych zasad dotyczących **ochrony kurcząt** utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa („dyrektywa brojlerowa”)
- Rozporządzenie Rady (WE) Nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie **ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania** („dyrektywa ubojowa”)

Jeden z pakietów roboczych w planie pracy zaprojektowano w celu **zidentyfikowania problemów i ograniczeń** w stosowaniu tych aktów prawnych. Przeanalizowano organizację oraz strukturę procesu wdrażania legislacji w **dziesięciu krajach, na których się skoncentrowano** (Rumunia, Włochy, Szwecja, Słowacja, Wielka Brytania, Holandia, Polska, Hiszpania, Francja i Niemcy). Następnie przeanalizowano krajowe i europejskie raporty kontrolne aby poprawić rozumienie stopnia implementacji i zgodności stosowania przepisów. Kolejnym krokiem było przeprowadzenie wywiadów z reprezentantami odpowiednich przedstawicieli sektora publicznego i prywatnego w sześciu krajach (Wielka Brytania, Holandia, Hiszpania, Włochy, Polska i Rumunia). Rozmowy koncentrowały się na działaniach podjętych w celu ułatwienia wdrażania i do przezwyciężenia trudności, biorąc

pod uwagę w szczególności istotność naprawczych strategii wiedzy i roli, jaką w przyszłości może odegrać sieć.

W równoległe realizowanym pakiecie roboczym, **zaplanowano i przetestowano** różne typy **strategii wiedzy** w odniesieniu do w/w trzech aktów prawnych. Należą do nich **oparte o sieć** narzędzia takie jak **e-learning, arkusze dostarczające wiedzę oraz standardowe procedury operacyjne**. Strategie te zostały skierowane do właściwych władz, producentów, lekarzy weterynarii, urzędników zajmujących się dobrostanem zwierząt oraz przedsiębiorców sektora żywności. Pomimo tego, że nie można było jednoznacznie stwierdzić, czy strategie te miały wpływ na rzeczywisty dobrostan zwierząt, ze względu na krótki okres trwania projektu, ich prawdopodobną przydatność oceniano poprzez:

- zastosowanie kwestionariuszy przedstawianych uczestnikom na końcu szkoleń do oceny ich reakcji;
- porównanie treści dwóch kwestionariuszy, jednego przed szkoleniem, a drugiego po nim, w celu oceny stopnia przyswojenia wiedzy;
- ocenę przyjęcia standardowych procedur operacyjnych proponowanych przez projekt.

W innych zadaniach rozpatrywano **istniejące sieci europejskie** (EFSA, ECDC itp.) **jako możliwe do zastosowania wzorce** organizacji przyszłej sieci (za pomocą informacji ze stron internetowych oraz rozmów z najważniejszymi ich przedstawicielami). Następnie stworzono **scenariusze organizacji** przyszłej sieci dobrostanu zwierząt oraz poddano analizie ich mocne i słabe strony, stosując pięć rodzajów kryteriów: ekonomiczne, polityczne, społeczne, organizacyjne i techniczne. Ponadto zidentyfikowano potencjalnych członków przyszłej sieci na podstawie kwestionariuszy rozesłanych do partnerów projektu EUWelNet.

Jako istotny element uzupełniający sieci EUWelNet na początku powołano niezależną **Radę Doradczą** (składającą się z rolników, handlowców, grup przemysłowych, odpowiednich władz, organizacji pozarządowych itp.). Rada Doradcza umożliwiła gromadzenie opinii szerokiego grona zainteresowanych stron, wspierała konsorcjum w zbieraniu niezbędnych informacji a także informacji zwrotnych podczas badania pilotażowego, jak również pomogła lepiej zrozumieć potencjalną rolę i funkcję Rady Doradczej w przyszłej sieci. Rada Doradcza informowała również zainteresowane strony o postępach i wypracowanych rozwiązaniach podczas realizacji projektu.

Częste kontakty partnerów konsorcjum z członkami Rady, dwa spotkania partnerów EUWelNet ze wszystkimi członkami Rady Doradczej, oraz dwa spotkania integracyjne wszystkich partnerów umożliwiły szeroką dyskusję na temat postępów, wyników oraz planowania. Omawiano również kwestie szczegółowe, takie jak stanowiska zainteresowanych stron w przyszłej Sieci oraz kwestie wymaganych kwalifikacji jej członków.

Informacje i wiedza uzyskane poprzez podjęcie powyższych działań zostały wykorzystane do sformułowania zaleceń dotyczących przyszłej sieci dobrostanu zwierząt.

Wyniki i zalecenia

Proces **implementacji prawodawstwa** UE w zakresie dobrostanu zwierząt jest **odmiennie zorganizowany w poszczególnych Państwach Członkowskich**. W związku z tym, przepisy krajowe i regionalne dotyczące dyrektyw UE mogą się znacząco różnić w poszczególnych krajach. Pomimo tego, że proces implementacji przebiega sprawniej w niektórych państwach w porównaniu do innych, we wszystkich państwach poddanych badaniom stwierdzono pewne problemy ze spełnieniem wymogów trzech analizowanych fragmentów ustawodawstwa.

Rozmowy z zainteresowanymi stronami wykazały, że **współpraca publiczno-prywatna odgrywa kluczową rolę** w rozwoju działań wspierających (np. badania stosowane), ułatwia szerokie rozpowszechnianie wiedzy oraz zapewnia dostosowanie informacji i szkolenie grup docelowych.

Na ogół **strategie wiedzy testowane przez EUWelNet zostały bardzo dobrze przyjęte**, miały pozytywny wpływ na zdobycie wiedzy przez odbiorców i charakteryzowały się wysokim stopniem akceptacji. EUWelNet wykazał także dużą wartość rozwoju różnych rodzajów strategii wiedzy i korzyści z ich przedstawienia w różnych językach.

Wykazano również wysoki stopień zainteresowania instytucji dostarczających wiedzę (np. instytutów badawczych, uniwersytetów) uczestnictwem w przyszłej sieci.

Łącznie, wyniki te wyraźnie wskazują, że taka skoordynowana sieć może odegrać istotną rolę w przewyżczeniu trudności i przeszkód w implementacji prawodawstwa UE w zakresie dobrostanu zwierząt. Wyniki dowiodły także, że prace paneuropejskiej sieci organów dostarczających wiedzę mogą być z powodzeniem skoordynowane w celu wymiany wiedzy i ekspertyz technicznych oraz w celu opracowania skutecznych strategii wiedzy.

Główne cele prawodawstwa UE w zakresie dobrostanu zwierząt dotyczą zagwarantowania dobrostanu, zapewnienia równych warunków konkurencji między przedsiębiorcami i budowy zaufania konsumentów w UE w kwestii wdrażania standardów dobrostanu.

Tak więc zadaniem przyszłej Skoordynowanej Europejskiej Sieci Dobrostanu Zwierząt powinno być:

przyczynianie się do zagwarantowania dobrostanu zwierząt w Europie poprzez wspieranie właściwych organów i innych zainteresowanych stron w sprawie wdrożenia przepisów UE dotyczących dobrostanu zwierząt

Bardziej szczegółowe **cele** można opisać w następujący sposób:

1. Ułatwienie spójnego wdrażania prawodawstwa UE poprzez:

- identyfikację trudności i czynników limitujących jak również czynników ryzyka dla dobrostanu zwierząt;
- rozwój strategii wiedzy w celu przezwyciężenia trudności i czynników limitujących;
- rozwój zharmonizowanych narzędzi implementacji prawodawstwa dotyczącego dobrostanu zwierząt;
- opracowanie i prowadzenie szkoleń dla pracowników właściwych organów i ekspertów z krajów trzecich.

2. Prowadzenie i koordynowanie badań dotyczących statusu dobrostanu zwierząt, metod i wskaźników oceny dobrostanu oraz w sprawie strategii jego poprawy.

3. Przekazywanie wiedzy zainteresowanym stronom poprzez:

- zwiększenie świadomości zainteresowanych stron, zaangażowanie i współpracę w rozwiązywaniu problemów w zakresie dobrostanu zwierząt, ze szczególnym uwzględnieniem głównych zainteresowanych (np. producenci w przypadku zwierząt gospodarskich);
- budowę struktur i procesów w celu aktywnego dzielenia się wiedzą oraz doświadczeniami związanymi z implementacją prawodawstwa UE;
- udzielanie porad naukowych i technicznych w celu wsparcia krajowych organów na temat ryzyka i wskaźników dobrostanu zwierząt, a także na temat najlepszych praktyk, aby złagodzić lub rozwiązać problemy z dobrostanem;
- upowszechnianie wyników badań i innowacji technicznych.

W celu spełnienia tych zadań ważne jest to, że sieć ma wykorzystywać **skuteczne sposoby pracy**, wśród których za szczególnie istotne uważa się:

- Stymulowanie otwartej współpracy pomiędzy członkami oraz zachęcanie do współpracy publiczno-prywatnej.
- Uświadomienie sobie, wspólnych celów, efektywne korzystanie z zasobów i unikanie niepotrzebnej konkurencji oraz dublowania wysiłków. Kolejnym krokiem będzie formalne uznanie "Walnego Zgromadzenia", gdzie wszyscy partnerzy będą się spotykać, za platformę do dyskusji i podejmowania strategicznych decyzji.
- Rozwinięcie, użytkowanie i utrzymanie zintegrowanej platformy internetowej zarządzania.
- Ustanowienie jasno określonych procedur i struktur w celu ustalenia podziału zadań, jak również odpowiedzialności finansowej i sprawozdawczości.
- Powołanie zewnętrznej, komplementarnej Rady Doradczej na wczesnym etapie.

Regularna współpraca z Radą Doradczą i intensywny udział innych zainteresowanych stron w działalność Sieci pomoże zapewnić przejrzystość i pewność w jej organizacji i funkcjonowaniu.

- Utworzenie systemu komunikacji/upowszechniania, który zapewni skuteczny dwukierunkowy przepływ informacji między KE, Siecią oraz innymi zainteresowanymi stronami.

Sieć może zostać utworzona z **członków podstawowych i powiązanych partnerów**, pracujących nad konkretnymi projektami.

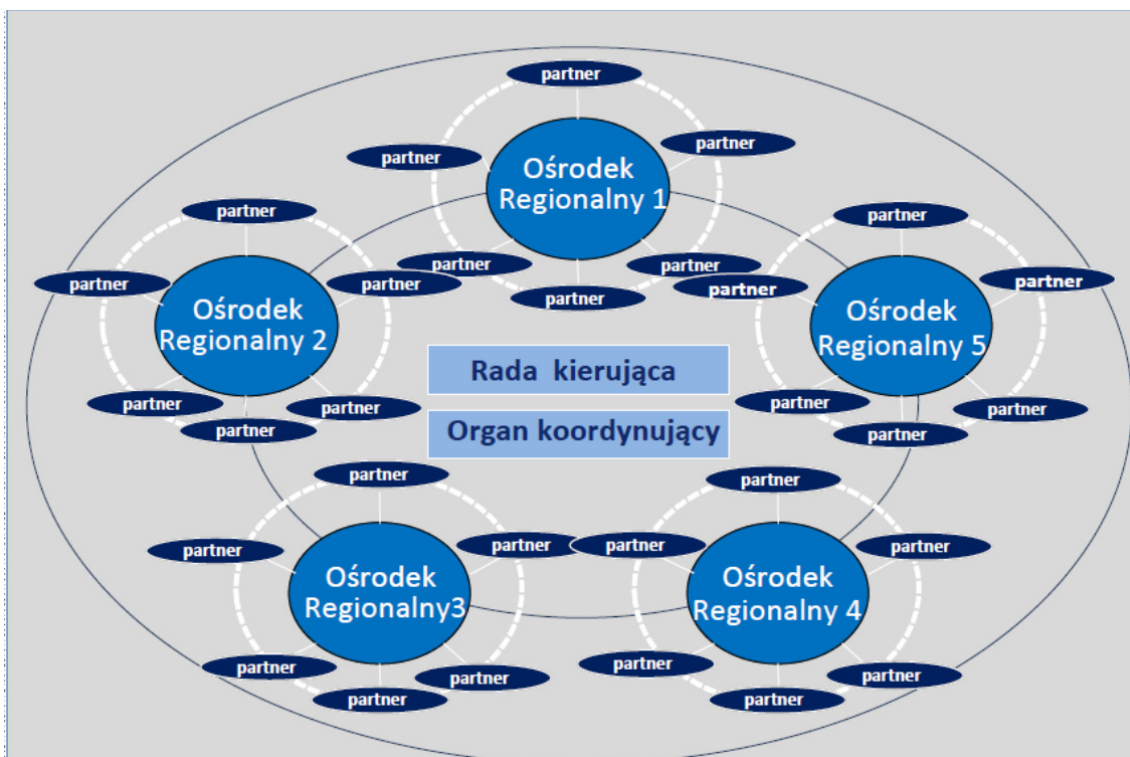
Członkami podstawowymi powinni być bezzstronni dostawcy wiedzy, ponieważ odgrywają kluczową rolę w przepływie informacji, pomiędzy różnymi podmiotami zajmującymi się dobrostanem zwierząt w Państwach Członkowskich (właściwymi władzami, producentami, organizacjami pozarządowymi, już istniejącymi sieciami itp.).

Członkowie i partnerzy muszą posiadać wysoki stopień kompetencji w zakresie dobrostanu zwierząt (dorobek publikacyjny, wpływ na badania naukowe, doświadczenie w działalności edukacyjnej, udokumentowany udział w sieciach, kierowanie projektami itp.), jak również muszą charakteryzować się bezstronnym podejściem uwzględniającym świadomość problemów i wymagań branżowych. Należy zachęcać do dwukierunkowego dialogu pomiędzy dostawcami wiedzy i wszystkimi zainteresowanymi podmiotami w zakresie dobrostanu zwierząt.

Członkostwo powinno być elastyczne w celu:

- uwzględniania nowych tematów (sieć powinna być w stanie przyjmować nowych członków i tworzyć grupy robocze w celu rozwiązania konkretnych zadań);
- optymalizacji wykorzystania specjalistycznej wiedzy dostępnej w całej Unii oraz uwzględniania zmian, takich jak powstawanie nowe centrów wiedzy i innowacji;
- ukierunkowania zasobów tam gdzie w danej chwili są niezbędne, uwzględniając istotność, zakres i pilność kwestii dotyczących dobrostanu, różnice regionalne w implementacji itd.

Po rozważeniu mocnych i słabych stron poszczególnych analizowanych scenariuszy, zalecamy **organizację opartą na "scenariuszu regionalnym"** z kilkoma regionalnymi ośrodkami referencyjnymi (4-5 ośrodków regionalnych, np. 1 Wschodni, 1 Północny, 1 Południowy, 1 Zachodni, 1 Europa Środkowa), które będą pracować z partnerami regionalnymi (patrz schemat).

Efektywna współpraca i wymiana wiedzy wymaga zaufania. **Regionalna struktura sieci zmniejszy bariery językowe** i pozwoli uwzględnić różnice lokalne i kulturowe, co korzystnie wpłynie na rozwój zaufania pomiędzy właściwymi podmiotami i instytucjami w każdym regionie. Regionalne ośrodki referencyjne powinny zajmować się wszystkimi zagadnieniami (rodzajami lub kwestiami), ale mogą być również wyspecjalizowane w konkretnej tematyce ze względu na warunki regionalne. Organizacja regionalna może stwarzać ryzyko odizolowania, dlatego kluczowym rozwiązaniem zapobiegającym temu zjawisku będzie efektywna komunikacja i współpraca międzyregionalna. Scenariusz ten zapewnia zachowanie równowagi pomiędzy inicjatywami lokalnymi (opartymi na regionalnych ośrodkach referencyjnych) i potrzebą koordynacji całości.

Organ koordynujący składałby się z przedstawicieli Ośrodków Referencyjnych i Komisji. Uważa się, że taka organizacja może z największym prawdopodobieństwem zagwarantować zaufanie, a także ułatwia koordynację i sprawną komunikację między Państwami Członkowskimi a Komisją.

W optymalnym scenariuszu, łączny koszt wyniósłby około **7,1 mln euro** rocznie dla 5 ośrodków referencyjnych i organu koordynującego (szczegółowe obliczenia i hipotezy dostępne są w „rezultacie 6” - deliverable 6).

Projekt pilotażowy EUWeiNet zidentyfikował trzy kluczowe rodzaje działań, dla przyszłej Sieci. Zostały one skrótowo opisane poniżej.

Kluczowe działania przyszłej sieci

Gromadzenie informacji w celu identyfikacji obszarów problemowych i zaproponowania planów działań

W celu ukierunkowania i nadania priorytetów działaniom sieci, kluczowym jest identyfikacja specyficznych czynników limitujących („wąskich gardeł”) i trudności w różnych sektorach produkcji zwierzęcej, które utrudniają skuteczną implementację przepisów. Należy przy tym zwrócić szczególną uwagę na zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi producentami i regionami.

Powinno się wykorzystywać wiele różnych źródeł informacji w celu ciągłej, bieżącej kontroli czynników limitujących implementację i oceny statusu dobrostanu zwierząt we wszystkich krajach członkowskich, np. raporty krajowych inspekcji, audyty Europejskiego Biura ds. Żywności i Weterynarii, oraz inne raporty dotyczące dobrostanu opracowywane przez właściwych ministrów, organizacje pozarządowe, organy doradcze ds. dobrostanu zwierząt i gremia naukowe.

Łączenie zbierania istniejących informacji z aktywną inwentaryzacją czynników limitujących i problemów na jakie napotykają końcowi odbiorcy informacji (rolnicy, przemysł mięsny, transport, właściwe urzędy państwowe) jest szczególnie ważne w krajach gdzie liczba sieci publiczno-prywatnych jest niska, a instytucje naukowe mają słabszy kontakt z końcowym odbiorcą.

Jednostka koordynująca będzie wykorzystywać te informacje do priorytetowego traktowania obszarów problemowych i generowania propozycji dedykowanych planów pracy sieci w tych obszarach.

Statystyki opracowywane na szczeblu UE mogą być również stosowane jako punkty odniesienia specyficznych problemów dobrostanu na poziomie regionów, państw lub gospodarstw.

Włączenie w zakres analiz dodatkowych kwestii, takich jak zrównoważony rozwój, koszty produkcji, rentowność itd. może pozwolić na uwzględnianie dobrostanu zwierząt w szerszym kontekście techniczno-ekonomicznym, a tym samym ułatwić realizację działań w zakresie implementacji właściwych wskaźników dobrostanu.

Rozpowszechnianie wiedzy i opracowywanie materiałów edukacyjnych i informacyjnych w celu przewyżczenia istniejących, zidentyfikowanych problemów

Bazując na doświadczeniu EUWeINet, sieć będzie mogła gromadzić i rozpowszechniać wiedzę i doświadczenie w następujących obszarach:

a) dlaczego poszczególne fragmenty aktów prawnych mogą poprawić dobrostan zwierząt (np. dlaczego grupowy system utrzymania jest lepszy dla dobrostanu loch),

b) w jaki sposób akt prawny może być najlepiej implementowany dla udoskonalenia praktyki produkcyjnej (np. typ materiału manipulacyjnego dla świń) oraz

c) w jaki sposób poprawa dobrostanu może zwiększyć prawdopodobieństwo uzyskania dodatkowych korzyści we wskaźnikach ekonomicznych, produkcyjnych lub innych (np. redukcja kosztów weterynaryjnych, wzrost jakości produktu).

Wiedza będzie gromadzona poprzez przegląd literatury, spotkania zespołów eksperckich, spotkania robocze i regularny kontakt z innymi tego typu sieciami, urzędami, znaczącymi organizacjami, zainteresowanymi podmiotami i Radą Doradcą sieci. Inne materiały strategii budowy i rozpowszechniania wiedzy obejmą najlepsze praktyki, formularze i materiały szkoleniowe, przewodniki implementacji szczegółowego prawodawstwa, materiały fotograficzne, źródła audio-wizualne itp.

Wszystkie materiały będą musiały być regularnie aktualizowane i udostępniane w różnych językach.

Zapewnienie upowszechniania i swobodnego transferu wiedzy

Sieć zastosuje dwa podstawowe sposoby udostępniania wspólnej wiedzy i doświadczeń. Po pierwsze będzie to rozwiniecie bazy danych zawierającej informacje o czynnikach limitujących i trudnościach, statusie dobrostanu i problemach jak również materiały umożliwiające transfer wiedzy, która będzie dzięki temu łatwo dostępna dla podmiotów zainteresowanych. Po drugie, będzie to zastosowanie dedykowanej strategii wiedzy, zgodnie z którą sieć będzie aktywnie upowszechniać wiedzę ekspertów zarówno dla końcowych odbiorców jak i pośredników takich jak lekarze weterynarii, kontrolerzy i inni doradcy. Strategie obejmują szeroki wachlarz formatów właściwych dla specyficznych odbiorców celowych, np. interaktywną stronę www, narzędzia e-learningowe, programy szkoleniowe, dedykowane spotkania robocze, arkusze dostarczające wiedzy, oraz wysyłanie artykułów do prasy rolniczej i czasopism branżowych itp.

Strategie transferu wiedzy mogą być bardziej doceniane i użyteczne jeśli obejmują dialog z przepływem informacji w obie strony, co pozwala uściślić założenia prawodawstwa, określić jego pozytywny wpływ na zwierzęta ale także dla producentów i co ważne w klarowny sposób wyjaśnić jak te przepisy powinny być wdrażane w praktyce. Na przykład, połączone szkolenie inspektorów, producentów i lekarzy weterynarii we wszystkich krajach członkowskich może zredukować obciążenie obowiązkami zawodowymi każdej z tych grup, ułatwić wymianę informacji i wdrożenia najlepszych praktyk a także poprawić spójność działań.

W dalszej kolejności, efektywność i wpływ różnych strategii transferu wiedzy zostanie poddana ocenie na czterech różnych poziomach: reakcje odbiorców końcowych, wzrost poziomu ich wiedzy, zmiany w ich zachowaniu, oraz ostatecznie efekty dla dobrostanu utrzymywanych przez nich zwierząt.

Wnioski

Wzrost społecznych oczekiwań w zakresie poprawy dobrostanu zwierząt gospodarskich sprawia, że tematyka ta staje się **coraz ważniejsza** i musi być realizowana w ramach **rentownych oraz przyjaznych środowisku** systemów produkcji. Efektywny transfer wiedzy i strategii innowacyjne są podstawą uzyskania satysfakcjonującego poziomu spełnienia wymagań w zakresie dobrostanu z uwzględnieniem tych uwarunkowań.

EUWelNet wykazał, że skoordynowana sieć łącząca uniwersytety i instytuty badawcze może skutecznie pracować **oferując wartościową pomoc w procesie wdrażania** europejskiego prawodawstwa z zakresu dobrostanu zwierząt. EUWelNet efektywnie zidentyfikował trudności i czynniki limitujące i opracował innowacyjne strategie transferu wiedzy umożliwiające ich przewyżczenie.

Przyszła sieć pracująca w oparciu o tą koncepcję może wspomagać wymianę wiedzy i upowszechnienie wspólnego inwestowania w opracowywanie strategii transferu wiedzy pomiędzy kluczowymi aktorami i agencjami w europejskim łańcuchu żywnościowym. Może też się stać inkubatorem pomysłów i czynnikiem wspomagającym współpracę i innowacje.

Dzięki temu przyczyni się nie tylko do **poprawy dobrostanu zwierząt** lecz także do **wzrostu wskaźników produkcyjnych i jakości produktów**, a także wzmocnienia **konkurencyjności** europejskiego sektora produkcji zwierzęcej.

W świetle wyników projektu EUWelNet oraz dodatkowych korzyści podkreślonych w niniejszym raporcie, Konsorcjum oraz Rada Doradcza z naciskiem rekomenduje powołanie takiej sieci, z odpowiednim rocznym budżetem oraz z misją gwarantowania oraz poprawy dobrostanu zwierząt w Europie poprzez wspomaganie właściwych urzędów i pozostałych podmiotów zainteresowanych wdrażaniem prawodawstwa UE.